

RÉGI ÍRÁS

A Szűz méhében fogan és Fiút szül. A neve Emmánuel lesz, azaz velünk az Isten. Izaiás szavát: "Az Úr elküldött engem örömhírt vinni a szegényeknek, a szelídeknek, az elnyomottaknak" - ezt az Emmánuel magára értelmezi a názáreti zsinagógában. És elkezdődik ez a szegényekhez küldetés már a betlehemi éjszakában. El, mert az angyali sereg a pásztorokat küldi el elsőül hozzá. Jeruzsálem előkelőit, a királyt, a papi fejedelmeket, az ároni papságot, az előkelőket, a lányruhásokat, a gazdagokat nem értesíti. Inkább a pásztorokat. Ezek voltak közel hozzá. Emmánuel közéjük ment megszületni. Az ő világukba. Az alkalmi istállóul használt barlangba. Oda jött el az ég Királya.

Megkérdezzük Téged, betlehemi Kisded, miért a szegényekhez jöttél? Miért a szegényeknek akarod hirdetni az örömhírt? Azt, hogy megnyílt a végtelen és eltörlőd a halált? Miért istállóba mentél megszületni? Miért ez a kínos és kellemetlen egyoldalúság? Átvitethetted volna magadat az egyik főpap meleg házába.

Mosolyogsz reánk Te emberré lett Isten? De félek ettől a szalmáról jött emberi mosolytól! Miért találsz rendjénvalónak, ami semmiképpen sincs rendjén? Felelj nekünk! Ki akarsz fosztani bennünket? Tönkre akarsz tenni bennünket? Szalmára akarsz minket is fektetni? Miért akarsz szegénnyé tenni bennünket? Miért jöttél ide istállóba? Miért jászolba fekszel? Miért állati meleggél melegszel? Miért falusi ács az apád? S ha már nem tudom miféle furcsa ízlésből így csináltad is mindezt, legalább kiakaszthatnál egy táblát. Valahogy ilyen formát: Karácsonyi öröm! Megtekintés vételkényszer nélkül! Jó, jó! Ki lehet jönni, meg lehet úszni vételkényszer nélkül is. De rámosolyogsz az emberre, letérdelteted, s utána már hiába akarna menekülni. A karácsonyi öröm ott bent marad az istállóban, és nem tudok többé nélküle élni. Miért szólsz az angyalok által, hogy Te adod szívembe a békességet? Miért szól mosolygásod felém? Hogy Te Emberré-lett-Isten értesz engem a szívem mélyéig; engem, aki - ha rám nézel - már tudom is, hogy ember vagyok, akinek Istenné kell lennie! Miért nézel úgy rám, hogy belém kell vágódnia a megvilágosodásnak, hogy Te, Istenem, aki ember is vagy, Te tudod megmutatni nekem, - aki ember vagyok, de az Isten életébe vagyok meghíva - az utat. Te szalmán fekvő Kisded, miért delejezed felém, hogy betlehemi nyomorúságod az én útam? Hogy Te vagy az Út? Miért nézel úgy reám, hogy ne legyen több életem nélküled, csak vergődésem? Miért akarod elhítni, Te istállóba szorult Koldus-Jézus, hogy csak a Te utadon van Élet? Miért ez a lenyűgöző, letérdeltető, kegyetlen s feltétel nélküli mosoly?

Nézd, Te betlehemi Kisded: felöltöztetünk bársonyba, puhába. Eltitkoljuk alacsony, kínos és kellemetlen származásod. Ragyogni fogsz, mint a bíborban születettek. Átviszünk Jeruzsálembe, vagy Párizs legelőkelőbb negyedébe, palotába, fényesbe és nagyba. Ringó, mennyezetes, csipkés, pelyhes bölcsőbe, kandalló melegéhez. Selymek és brokátok fognak suhogni körülötted. Rózsáligetek illata fog áradni a körülötted forgók ruháiból. Mosolyogj hát, s mondd, hogy tegyük. Nincs áldozat, amit meg ne érne nekünk, hogy kimenthessünk ebből a számunkra oly kínos helyzetből. Miért komorodsz el? Miért csinálsz úgy, mintha jól éreznéd magad ebben a nyomorúságban? Miért állsz utunkba szegénységed megmásíthatatlan tényével? Miért nem akarsz egy kis történelem-hamisításba belemenni? Miért zavartad meg egyáltalán a történelmet? Ezek a napok valamikor Saturnáliák voltak, a saturnusi bőség ünnepei. Mit szegénykedel bele szalmáddal a bőségbe? Miért rontod el saturnáliásnak akart karácsonyi örömünket? Mondd, Jézuska, miért kellett Neked ilyen kevés? Miért nem voltál igényesebb? Miért mosolyogsz felém: hogy neked éppen ennyi elég volt, hogy elhozzad az örömhírt, hogy megszerezted nekünk a mindent. Te, aki született Úr vagy, azaz Úr vagy öröktől fogva, teremtetlenül. ... , hogyan

Szólj, Jézus, hozzánk: mondd, miért akarsz kifosztani? Miért jöttél közénk lehetetlen példájú életteddel? Miért üresítetted így ki magadat? Te, akinek minden a birtoka, miért vetted fel az ember, a szolga alakját, miért vállaltad egyáltalán az ember-sors nyomorúságát? S azt is töretlenül végig? Miért? Miért? - Értsd meg, hogy Te teheted, amit akarsz, semmi közünk hozzá. Isten vagy, nem tudunk belebeszélni a dolgaidba. De értsd meg, hátunkon is csattan az ostor. Lenyűgözöl és hívsz magad után, Te istállóban, jászolban fekvő Kisded!

Békesség! Békesség a jóakarátú embereknek! Hallom az angyalok énekét és meglassul lázasan dobogó szívem verése. Meglassul és elcsendesül. El, úgyannyira, hogy kezdem hallani a Kisded szavát, kezdem megérteni mosolyát. Ezt mondja:

Értem, amit mondasz. Látom, miért ver lázasan a szíved. De nem tudod mit beszélsz. Nem, mert ha tudnád, nem mondanád. Szegény szerencsétlenem, hát nem érzed, hogy magad ellen beszélsz? Miért lett fájó és szorongó a szíved, miközben elsírtad butuska szíved sok ostobaságát. Figyelj csak rám, megérted majd: nincs más mód a boldogságodra, csak ha kifosztalak. Nem érted? Figyelj csak. Magad is tudod, nincsen semmi sem nélkülem, csak én tudlak gazdaggá tenni. Csak én tehetem, hogy legyen valamid. Mi neked a bársony és mi neked a puha. Ha lesz bársonyod és lesz puhád, annál gyötrőbb lesz a vágyad a még puhábbra, a még bársonyábbra. Mi neked a csillogó város! Hiszen ha odakerülsz, nem érdekel már, csak a legcsillogóbb, melyet féltékeny kézzel rejt el előtted a Holnap, a Jövő, vagy a Soha. Mi neked a palota? Mikor fogsz eljutni meg nem nyírbált gyermekálmaidnak kacsalábon forgó üveg-ezüst-arany-gyémánt kastélyába? Mi neked a kandalló melege, amikor nem tudja felmelegíteni a szívedet, melyet a magaméról - az én itt a hűvös jászolban is izzóan meleg szívemről - mintáztam? Mi neked a gazdagság, hiszen egyre nyomorultabb, egyre kietlenebb és egyre szegényebb leszel tőle, kéjekbe kell fojtanod magad, mámorba kell mártanod gyötrő ürességed, csakhogy felejtssd koldus szegénységed! Mit akarsz a bőséggel? Hiszen megcsömörlesz tőle! Le kell fékezned vágyaid, kevesebbre kell szorítanod magad, csak hogy meg ne öljön a vágyad. Fáradt-öregem kell biztatgatnod magad: "Csak a szegénynek nem hoz vágya kint." Emlékszel a meséből a királyra, aki hiába vett magára száz kabátot, hiába fűttette ájulásig a kandallókat, fázott szegény, fázott nagyon. Miért akarsz te is a vágyaknak ilyen szerencsétlen királya lenni? Miért akarsz a nyomorúság koldus-újtára jutni kabáttal és palotával, bársonnyal és kandallóval?

Szegény szerencsétlenem, miért akarsz boldog lenni abban, amiben nincsen számodra boldogság? Miért akarsz töltekezni kabáttal, meleggel, bársonnyal, palotával, amikor végtelen a vágyad, s ezek az Élet-pótlékok mind végesek. Olyan csúfosan és koldusan végesek, hogy ha egy kicsit többet veszel magadnak az éppen elégnél, azonnal tönkretesz, nyomorult szegénnyé varázsol. Érted már, miért mondtam: nem tudod mit beszélsz? Hát miért akarod a kielégíthetlenség és a csömör pokoli nyomorúságát? Miért akarsz úr lenni, mikor nincs birodalom itt a földön, amely elég lenne vágyadnak, mely meg tudná melegíteni fázó király-szívedet? Kérdezted tőlem, miért akartam, miért lettem ember, mikor Isten vagyok? Én visszakérdezlek: Miért akarsz megmaradni csak csupán lélegző-gondolkodó embernek? Miért? Amikor meghívtalak magamhoz testvéremnek, fiúnak az Atyához, hogy örökös légy velem? Szerencsétlenem, miért akarsz ember maradni, amikor Istennek hívtalak? Ó, te szegény földresütött szemű, feketeszeművegen vaksi, ember-horizontú! Hát miért nem nézel legalább a Napba? A Napba...hiszen tudod, hogy az Invictus Sol, a Győzhetetlen Nap ünnepén jöttem a világba. Akkor, amikor megfordul az év, és világhosszág lesz a sötétségből. Miért akarsz kevesebb lenni önmagadnál? Nézz fölfelé!

Nemcsak a Napba, de azon is túl! A vágyaid horizontjába. A beteljesülésbe. Végtelen a vágyad, tehát a Végtelenbe. Érted-e már, hogy vágyad lázát nincs semmi véges, ami hűtse? Gödör vize a tengert be nem tölti. Érted-e már, miért nincsen út számodra Városon, Palotán, Bársonyon, Ambrózián és Nektáron keresztül? Érted-e már, hogy szánalmasan szegény az, aki itt gazdagodásból akar gazdag lenni? Látod-e ennek az útnak sötét reménytelenségét? Ugye, hogy nem tudtad, hogy mit beszéltél? Hogy örült és ostoba dolog hinni a "haladásban"? Abban, hogy a "haladás", gazdagodás, életszínvonal gazdaggá teheti az embert? Micsoda paródiája ez a hitnek! A kétségbeesés hite! Mert valamiben hinni kell. Hát ha másban nem, - a lehetetlenben. Hogy végtelen vágyat megnyihát valamikor a véges. Hogy Isten-igényt kielégíthet valaha is, ami kevesebb nála. Ugye érted már, hogy nem a haladás az üdvösséged? Hogy ebben a haladás-üdvösségben reménykedni, mint boldogságban - reménytelen. Mert millió végtelen vágyu ember ront neki a végesnek; egynek is kevés volna, hát még mikor milliók rohannak! Az egymást marás féktelen harca, amely pusztít és öl. Hogyan szülhetne boldogságot benned! Nézz már bátrabban az én rágott jászolomra! Lásd, megsimogatom. Ez nem fog boldogtalanságot okozni senkinek. Ezért nem fog vér folyni, mint a paloták birtoklásáért. Nem fogja ezt elirigyelni senki sem a másiktól. Nem fog gyűlöletet szülni. Gyűlöletet, amely öl, pusztít és mindenkit szegénnyé tesz. Nem jön ki a te gazdagodni-vágyadból valami, ami nélkül nincs gazdagság? Valami, ami én vagyok? Vagyok, akár itt a jászolban, akár a Szentháromságban. Ennek a nyomorúságában és annak a fölségében. Valami, aminél nem nagyobb az Isten sem, mert az Isten maga is az. Nem jön ki belőle az egyetlen boldogító: a Szeretet?!

Mert Téged nem boldogíthat más, csak én. Csak én, a Szeretet Istene, én a hatalmas, a gazdag, a mindentbíró. Én, aki a Végtelen vagyok. S aki mégis odahagytam a végtelen Isten alakját, s eljöttem közétek, a véges, az ember alakjában. Én, a gazdag, aki mégis kiüresítette magát, hogy csak ez az

istálló jusson cserébe a mennyért. Én az Úr, a hatalmas, aki szolga lettem. Elemek és hideg kiszolgáltatottja, és rászorulója az állat melegének... én, akinek semmi sem hiányzik, mert minden az enyém. Érted már, hogy miért vagyok számodra én az egyetlen lehetőség? Miért csak erre nyílik számodra út a boldogság felé? Meg tudod-e látni, hogy csak erre nyílik számodra méltó, vágyad kielégítő perspektíva? Ha bársonyban jársz és palotában hálsz, mit csinálsz a vágyaddal? Amikor már nincsen bársonyabb és nincsen palotább? Végtelen vágyad merre viszed? De lásd, ez a szalma, ez a koldusi hely nem ilyen ügyefogyott. Ha mosolyogsz a testvéreidre, ha odaadod köntösöd felét, ha meghajtod értem fejedet, ha sírsz inkább, de maradsz a hidegben, hogy másnak melege legyen, ha itt az én jászolom tövén megtanulod az én végtelenségemet, a szerzés helyett az ajándék, az ingyen ajándék, a kegyelem végtelenségét, kitárul előtted a világ s a végtelen. Itt nem lesz hóhérod a vágy. Itt nem kell megállnod szerényen, magad mérsékelvén. Itt nem kell félned csömörtől, itt nem fogysz ki soha; itt adhatod azt, aminél többet adni nem lehet: egész önmagad. S meg nem állíthatnak, meg nem zavarhatnak. Egyetlen, amit tehetnek, hogy meggyorsítják a mindent odaadásod. Mint ahogy meggyorsítják majd az enyémet is... nem messzebb, csak ott fönn a hegyen, Jeruzsálemben, a Golgotán. Ki állíthat meg? Senki! Ki szakíthat el azoktól, akiknek oda akarod adni mindenedet, magadat egészen és telhetetlenül? Senki! Ahogy a szerzés végtelen vágya szembeállít mindenkivel, úgy fog az adás végtelen vágya összefűzni mindenkivel. Így fog megszületni a gyűlölet végtelen magánya helyett a mindentadásból az egység, az eggyélevés, a közösség egymást boldogító melege a szeretetnek. Annak a Szeretetnek, amely én magam vagyok. Látod, én vagyok a te boldogságod. Jól megérezted, ami- kor szalmám, jászlam és nyomorúságom ellenére sem szaladtál el tőlem.

S most már talán érted egészen, hogy miért jöttem így? Ilyen szegényen, ilyen kifosztottan. Lásd, számomra semmi sincsen, amit magamévá kellene tennem, hiszen minden az enyém. Ez az én boldogságom, az isteni boldogság. S téged úgy teremtettem meg a magam mintájára, testvéremnek a Szentháromságban, hogy neked is csak ez lehessen a boldogságod. Azért nem tettem ki a táblát, hogy vételkényszer nélkül. A boldogságod, azaz léted legfőbb belső mozgatóereje kényszerít, hogy belenézz a szemembe. S azért nézek úgy rád, hogy jönnöd kell utánam barlangba és istállóba, föld határáig és keresztfára... mindenütt utánam. Ahová hívlek. És közben kifosztalak. Egészen, vagy majdnem egészen. Ha nagyon hű leszel, alighanem egészen. Kifosztalak, mert csak így lehetsz gazdag. Csak így lehet a tied az, amire vágyol, aminél kevesebb ki nem elégít...a Minden.

Látod, ezért jöttem a szegényekhez. Ezért nem a gazdagokhoz, mert míg el nem kezdenek szegények lenni, szép sorjában odaadni mindenüket, amire nincs szükségük a további adáshoz, addig meg nem értenek engem. Ezért nem is megyek hozzájuk, csak hozzátok, akik akartok szegények lenni. Ezért jöttem a barlangba, az istállóba, ezért fekszem jászolba. Miért? Hogy téged boldoggá tegyelek. Mert ez az isteni boldogság: másokat boldoggá tenni. Ez a tiéd is. S ezt bársonyból, palotából nem, ezt csak ebből a jászolból tudom elmondani neked. Ne félj tehát! Azt hoztam, amit vártál, örömet, boldogságot. Úgy legyen!